

ZORBALIĞIN TEKNOLOJİK BOYUTU

Zorbalık, bir ya da daha fazla çocuğun başka bir çocuğu, tekrarlayıcı özellikte, kasıtlı olarak, sözlü ve/veya sözsüz, fiziksel ve duygusal istismarı olarak tanımlanmaktadır. Zorbalıkta belirgin bir güç dengesizliği göze çarpmaktadır. Zorba ve mağdur arasındaki fiziksel veya psikolojik güç dengesizliği zorbalığın devam etmesine neden olmaktadır. Bu durum sadece zorbalığı yapan veya maruz kalanı değil bu duruma şahit olanları ve bir taraf seçmek zorunda bırakılanları da olumsuz yönde etkilemektedir.

Günümüz koşullarında iletişim artık birçok farklı mecrada farklı şekillerde kullanılabilir. Teknoloji ile geçirilen zamanın çok büyük bir kısmını da iletişim kanalları, sohbet ortamları oluşturmaktadır. Türkiye’de ve dünyada yapılan çalışmalar internet kullanım oranının artmasına paralel olarak yeni bir zorbalık türü olan sanal/siber zorbalığa maruz kalma ya da sanal/siber zorbalık yapma oranlarının arttığını göstermektedir. Bu durum öğrencilerin akademik başarılarını, toplumsal, fiziksel, ahlaki ve duygusal gelişimlerini olumsuz yönde etkilemektedir. Çocukların tablet kullanımının artması, takip ettikleri içeriklerin ve kullandıkları sosyal medya hesaplarının kontrolünü iyice zorlaştırmaktadır. Özellikle ergenlik döneminde yoğun bir şekilde gözlenen beğenilme arzusu sosyal medya profillerinde de kullanım amacının başında gelmektedir. Paylaşılan içeriklerin kimler tarafından takip edildiği, beğenildiği, nasıl yorumlar aldığı öğrencilerin çok büyük bir gündemini oluşturmaktadır. Bu tarz platformlarda karşılaşılabilecek küçük bir olumsuzluk bile uzun süre zihnini meşgul edecek ve kendilik algısına zarar verecektir. Siber zorbalıkta anonim bir kullanıcı hesabıyla kötü içerikler gönderme, olumsuz yorumlar yapma, hakaret etme gibi durumların yanı sıra internet ortamında bulunan fotoğraflar ile ilgili tehdit etme, istemediği şeyleri yapmaya zorlama gibi farklı şekillerde karşımıza çıkabilmektedir. Siber zorbalık yetişkinler arasında da sıklıkla görülen bir durumdur. Fotoğrafın altına olumsuz yorum yazma, herhangi bir fotoğrafı kötü şekillerde düzenleyerek farklı şekillerde paylaşma, izinsiz görüntüleri yayınlama gibi sadece çocukların değil yetişkinlerin de yaşadığı büyük problemler bulunmaktadır. Sanal zorbalığın daha fazla

görülmesinin nedenlerinin başında açık bir kimlik paylaşma zorunluluğunun olmaması ve anonim kullanıcılarla işlenen suçların ortaya çıkmayacağı düşüncesi gelmektedir. Bu yüzden 'Siber suçlar' kavramının çocuklara sık sık hatırlatılması ve sonuçlarının paylaşılması farkındalık açısından önemlidir.

ÇOCUĞUM İÇİN NELER YAPABİLİRİM?

- Mağdur çocuk suçlanacağını ya da arkadaşları tarafından dışlanacağını düşünerek, olayı öğretmenlerine ya da ebeveynlerine aktarmak istemeyebilir. Çocuklar çok iyi izlenmeli ve davranış değişiklikleri gözlenirse mutlaka okul psikolojik danışmanı ile durum paylaşılmalıdır. Örneğin normalde okula gitmeye çok hevesli pozitif ilişkiler içinde olan bir öğrencinin okula gitmeyi istememesi, yalnız kalmayı tercih etmesi, paylaşımlarının sınırlı olması gibi içe kapanık tavırlarının izlenmesi ve zamanında müdahale edilmesi gerekir.
- Aile içi şiddetin gözleendiği durumlarda çocuklar zorbaca davranışlarda bulunabilir veya zorbalığa maruz kaldığında sessiz kalabilir. Konu ne olursa olsun şiddetin bir çözüm olmadığını aile içinde bilmesi ve görmesi gerekmektedir.
- Mağdur çocukların güçlü yanları ortaya çıkarılarak veya geliştirilerek özgüveninin artırılması sağlanabilmektedir.
- Zorbalık sadece yapan ve yapılanı ilgilendirmez. Bu durum aileleri ve hatta tüm toplumu ilgilendirir. Konuya dahil olmayan diğer çocukların da bilgilendirilmesi, kavramın tanıtılması ve bu duruma kesinlikle göz yumulmayacağını bilmesinin verilmesi gerekmektedir. Okullarda her sene zorbalıkla ilgili bilgilendirme çalışmaları, etkinlikler, dramalar uygulanmaktadır ancak bununla birlikte ailelerin de öğretmenler ile iletişim halinde olarak destekleyici tavırlar içinde olması ve bilgi paylaşımlarında bulunması büyük önem arz etmektedir.
- Çocuklara her konuda olduğu gibi bu konuda da rol model olduğu unutulmamalı. Ailenin çocuğun yanında verdiği tepkileri kontrol altında tutması, zorba tutumları yüceltici söylem ve davranışlardan kaçınması mağdurların hak ettiğini düşünmemeleri için çocuklar için koruyucu olacaktır.

REHBERLİK POSTASI

#EğitimEyüboğlu

- Çocukla her zaman açık iletişim kurulmalı ve önleyici faaliyetlere ağırlık verilmelidir. Çocukların ilişkilerinde zorbaca tutumlara maruz kaldığı veya zorbalığa başvurduğu durumlara müdahale edilmezse, aile tarafından onaylanırsa bu durumun çocuğun gelecekteki davranışlarını, suça karışma oranını, depresyona meyilli olmasını etkileyeceği unutulmamalıdır.

Zorbalık derin, güçlü bir konu olmakla birlikte doğru yaklaşım ve açık iletişimle çözülebilecek bir problemdir.

Kaynakça:

- 1- Külcü, P.D. (2015) Çocuklarda Akran Zorbalığı ve Benlik Saygısının İncelenmesi
- 2- Arslan, Ö.S. Ve Savaşer, S. (2009) Okulda Zorbalık, MEB